

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរលាកសួតបង្កឡើងដោយបាក់តេរីនូមូកូខល (Pneumococcal Conjugate Vaccine (PCV13))

តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis
សេចក្តីផ្តើមការណែនាំនៃព័ត៌មានអំពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនគឺអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1 ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

ការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងអាចការពារទាំងកុមារ និងមនុស្សពេញវ័យ ចំពោះ ជំងឺរលាកសួត។

ជំងឺរលាកសួត បង្កឡើងដោយបាក់តេរីនូមូកូខល ដែលអាចចម្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀត តាមការប៉ះពាល់ផ្ទាល់។ ជំងឺនេះអាចបង្កឱ្យកើតជំងឺគ្រោះថ្នាក់ ហើយវាក៏អាចបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺធ្ងន់ធ្ងរលើ៖

- សួត (ជំងឺហើមសួត)
- ឈាម (ជំងឺមានបាក់តេរីក្នុងឈាម) និង
- ស្រាមខ្យល់ និងឆ្អឹងខ្នង (ជំងឺរលាកស្រាមខ្យល់)

ជំងឺរលាកសួតបង្កឡើងដោយបាក់តេរីនូមូកូខល គឺជាជំងឺកើតទូទៅបំផុតក្នុងចំណោមមនុស្សពេញវ័យ។ ជំងឺរលាកស្រាមខ្យល់បង្កឡើងដោយបាក់តេរីនូមូកូខល អាចធ្វើឱ្យផ្លូវ និងខួបខ្យល់ ហើយវាសម្លាប់កុមារ 1 នាក់ ក្នុងចំណោម 10 នាក់ ដែលកើតជំងឺនេះ។

ជនណាក៏ដោយ អាចកើតជំងឺរលាកសួតបង្កឡើងដោយបាក់តេរីនូមូកូខលបាន ប៉ុន្តែ កុមារអាយុក្រោម 2 ឆ្នាំ និងមនុស្សពេញវ័យអាយុ 65 ឆ្នាំ និងច្រើនជាងនេះ មនុស្សដែលមានបញ្ហាសុខភាពមួយចំនួន និងអ្នកជក់បារី ជាបុគ្គលដែលស្ថិតក្នុងហានិភ័យ។

មុនពេលមានថ្នាំវ៉ាក់សាំង នៅសហរដ្ឋអាមេរិក៖

- មានជំងឺរលាកស្រាមខ្យល់ជាង 700 ករណី
- មានជំងឺឆ្លងក្នុងឈាមប្រហែល 13,000 ករណី
- មានជំងឺគ្រោះថ្នាក់ប្រហែល 5 លានករណី និង
- ករណីស្លាប់មាន 200 ករណី

ចំពោះក្រោម 5 ឆ្នាំ រៀងរាល់ឆ្នាំ ដោយសារតែជំងឺរលាកសួតដោយសារបាក់តេរីនូមូកូខល។ ចាប់តាំងពីមានថ្នាំវ៉ាក់សាំង ជំងឺរលាកសួតធ្ងន់ធ្ងរដោយសារបាក់តេរីនូមូកូខល ក្នុងខ្លួនកុមារទាំងនេះ បានធ្លាក់ចុះចំនួន 88%។

មនុស្សពេញវ័យប្រហែល 18,000 នាក់ បានស្លាប់បាក់បង់ជីវិតដោយសារតែជំងឺរលាកសួតដោយសារបាក់តេរីនូមូកូខល នៅសហរដ្ឋអាមេរិក។

ការព្យាបាលជំងឺរលាកសួតដោយសារបាក់តេរីនូមូកូខល ដោយប្រើថ្នាំប៉េនីស៊ីលីន និងថ្នាំដទៃទៀត ពុំមានប្រសិទ្ធភាព ដូចមុនទេ ដោយសារតែជំងឺនេះប្រភេទខ្លះ បានស៊ាំទៅនឹងថ្នាំទាំងនេះ។ ករណីនេះបានធ្វើឱ្យការបង្ការជំងឺនេះតាមរយៈការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកាន់តែមានសារៈសំខាន់ថែមទៀត។

2 ថ្នាំវ៉ាក់សាំង PCV13

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរលាកសួតដោយសារបាក់តេរីនូមូកូខល (Pneumococcal conjugate vaccine) (ហៅថា PCV13) ការពារប្រឆាំងបាក់តេរីនូមូកូខល បាន 13 ប្រភេទ។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំង PCV13 ជាធម្មតា ចាក់ឱ្យកុមារ នៅអាយុ 2 ខែ 4 ខែ 6 ខែ និង 12-15 ខែ។ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ ក៏ត្រូវបានណែនាំឱ្យចាក់សម្រាប់កុមារ និងមនុស្សពេញវ័យនៅអាយុ 2 ឆ្នាំ ដល់ 64 ឆ្នាំ ដែល

មានបញ្ហាសុខភាពមួយចំនួន និងចំពោះមនុស្សពេញវ័យទាំងអស់ដែលមានអាយុ 65 ឆ្នាំ និងលើសនេះ។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតដល់លោកអ្នក។

3 មនុស្សមួយចំនួនមិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ។

ជនណាក៏ដោយ ដែលធ្លាប់មានប្រតិកម្មអាឡាគីស៊ីដែលកំរាមដល់ជីវិត ចំពោះមនុស្សថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ ចំពោះថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរលាកសួតដោយសារបាក់តេរីនូមូកូខលមុន ដែលហៅថា PCV7 ឬថ្នាំវ៉ាក់សាំងណាដែលមានសារធាតុ diphtheria toxoid (ឧទាហរណ៍ DTaP) មិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំង PCV13 ទេ។

ជនណាក៏ដោយ ដែលមានប្រតិកម្មអាឡាគីស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ ចំពោះបាក់តេរីនូមូកូខលមួយនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង PCV13 មិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះទេ។ សូមប្រាប់វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើបុគ្គល ដែលបានចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង មានប្រតិកម្មអាឡាគីស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ។

ប្រសិនបើបុគ្គល ដែលគ្រោងចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង ពុំមានសុខភាពល្អ អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពរបស់លោកអ្នក អាចសម្រេចកំណត់ពេលចាក់ថ្នាំទៅថ្ងៃក្រោយ។

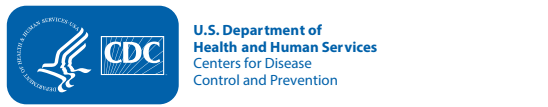
4 ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ដូចថ្នាំដទៃទៀតដែរ រាប់ទាំងថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឱកាសនៃការទទួលរងផលរំខាន អាចកើតមាន។ ជាធម្មតា ផលរំខានទាំងនេះ មានកម្រិតស្រាល ហើយបាក់ទៅវិញដោយខ្លួនឯង ប៉ុន្តែប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរក៏អាចកើតឡើងផងដែរ។

បញ្ហាផលរំខាន ដែលបានរាយការណ៍បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង PCV13 ប្រែប្រួលតាមអាយុ និងមូលដ្ឋានស៊ីរី។ បញ្ហាផលរំខានទូទៅបំផុត ដែលបានរាយការណ៍ក្នុងចំណោមកុមារ រួមមាន៖

- កុមារប្រហែលពាក់កណ្តាល ដង្កូវដេក បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង បាក់បង់ចំណង់អាហារជាបណ្តោះអាសន្ន ឬឡើងក្រហម ឬទន់ នៅក្រុងកន្លែងចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។
- កុមារប្រហែល 1 នាក់ ក្នុងចំណោម 3 នាក់ ហើម ត្រង់កន្លែងចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។
- កុមារប្រហែល 1 នាក់ ក្នុងចំណោម 3 នាក់ មានជំងឺក្រុនក្តៅស្រាល ហើយប្រហែល 1 ម្នាក់ ក្នុងចំណោម 20 នាក់ មានជំងឺក្រុនក្តៅ ដែលមានសីតុណ្ហភាពលើសពី 39°C (102.2°F)។
- កុមារប្រហែលដល់ 8 នាក់ ក្នុងចំណោម 10 នាក់ ម្ហូរម៉ៅ ឬឆាប់ខឹង។

មនុស្សពេញវ័យ បានរាយការណ៍ពីការឈឺចាប់ បញ្ហាឡើងក្រហម និងហើម នៅកន្លែងចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ក្រុនក្តៅកម្រិតស្រាល ពេញវ័យក្លាយ ក្រុនរងារ ឬឈឺចាប់សាច់ដុំ។

កុមារដែលបានទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំង PCV13 ព្រមទាំងថ្នាំវ៉ាក់សាំងផ្កាសាយ ដែលមេរោគអសកម្ម នៅពេលដំណាលគ្នា អាចមានហានិភ័យខ្ពស់ ក្នុងការកើតជំងឺប្រកាច់ ដោយសារតែគ្រុនក្តៅ។ សូមសួរវេជ្ជបណ្ឌិត របស់លោកអ្នកសម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម។

បញ្ហាដែលអាចកើតឡើង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងណាក៏ដោយ:

- ពេលខ្លះ មនុស្សស្លាប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្រមួយ ដែល រួមបញ្ចូលទាំងការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ការអង្កេត ឬដេកប្រហែល 15 នាទីបន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងអាចជួយបង្ការការស្លាប់ និង របួសដោយសារដួលបាន។ សូមប្រាប់វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នកវិលមុខ ឬឆ្លុះញញួលផ្លាស់ប្តូរ ឬរលំរលើស ក្នុងក្រចៀក។
- មនុស្សមួយចំនួនអាចឈឺចុកចាប់ខ្លាំងត្រង់ស្នា ហើយពិបាក កម្រើកដៃ ដែលចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ករណីនេះកម្រកើតឡើងណាស់។
- ថ្នាំណាក៏ដោយ អាចបង្កប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ។ ប្រតិកម្ម អាឡាក់ស៊ីទាំងនេះ ដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំង គឺជាបញ្ហាកម្រ ដែល តាមការប៉ាន់ប្រមាណ មានតិចជាង 1 ក្នុងមួយលានមនុស្ស ហើយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទី ទៅប៉ុន្មានម៉ោង បន្ទាប់ ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្ករបួសធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្វើឱ្យ ស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

សុវត្ថិភាពនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង តែងតែស្ថិតក្រោមការតាមដាន។ សម្រាប់ ព័ត៌មានបន្ថែម សូមចូលទៅ: www.cdc.gov/vaccinesafety/

5 ចុះបើមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ?

តើខ្ញុំគួរប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីខ្លះ?

- សូមប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីដែលធ្វើឱ្យលោកអ្នកព្រួយបារម្ភ ដូចជាសញ្ញា បង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ គ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬគ្រវិយាបថ ខុសធម្មតា។

សញ្ញាបង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ អាចរួមបញ្ចូលកន្ទួល ហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម ចង្កាក់បេះដូងញាប់ វិល មុខ និងកម្លាំងចុះខ្សោយ — ជាធម្មតា ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទី ទៅប៉ុន្មានម៉ោង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

តើខ្ញុំគួរធ្វើអ្វីខ្លះ?

- ប្រសិនបើលោកអ្នកគិតថា វាគឺជាប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ ឬ ស្ថានភាពសង្គ្រោះបន្ទាន់ដទៃទៀតដែលមិនអាចរង់ចាំបាន សូម ទូរស័ព្ទទៅ 9-1-1 ឬយកអ្នកជំងឺទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។ ឬក៏ទូរស័ព្ទទៅវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក។

ប្រតិកម្មរាយការណ៍ទៅ Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់ សាំង)។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចដាក់បញ្ជូនរបាយការណ៍ នេះ ឬលោកអ្នកអាចរាយការណ៍ដោយផ្ទាល់តាមរយៈគេហទំព័រ VAERS នៅ www.vaers.hhs.gov ឬតាមរយៈហៅទូរស័ព្ទមក 1-800-822-7967។

VAERS មិនផ្តល់យោបល់វេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6 កម្មវិធីជាតិបង់សំណងរបួសដោយសារថ្នាំ វ៉ាក់សាំង

National Vaccine Injury Compensation Program (VICP) (កម្មវិធី ជាតិបង់សំណងរបួសដោយសារថ្នាំវ៉ាក់សាំង) គឺជាកម្មវិធីរបស់រដ្ឋសហ ព័ន្ធ ដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីបង់សងដល់អ្នកទាំងឡាយដែលអាចរង របួសដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំងមួយចំនួន។

បុគ្គលដែលជឿជាក់ថា ខ្លួនអាចធ្លាប់រងរបួសដោយសារថ្នាំ វ៉ាក់សាំងមួយ អាចធ្វើការសិក្សាអំពីកម្មវិធី និងអំពីការដាក់ ពាក្យទាមទារសំណង ដោយទូរស័ព្ទមក 1-800-338-2382 ឬចូល ទៅគេហទំព័រ VICP នៅ www.hrsa.gov/vaccinecompensation។ មានរយៈពេលកំណត់ សម្រាប់ការដាក់ពាក្យទាមទារសំណង។

7 តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀប ណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។ គាត់អាច ផ្តល់ឯកសារក្នុងកញ្ចប់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឬប្រាប់ប្រគេត័មានផ្សេង ដល់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់ លោកអ្នក។
- ទាក់ទង Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (មជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺឆ្លង)
 - ទូរស័ព្ទមកលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - ចូលទៅគេហទំព័រ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines

